

Nr 5.

Av herr **Källman**, om epidemisjukvårdens överförande till landstingens förvaltningsutskotts eller deras sjukvårdsavdelningars verkställighet och förvaltning.

Genom 1924 års lag om landsting tillfördes de svenska landstingen en verklig styrelse. Förvaltningsutskotten erhöilo avsevärda befogenheter ifråga om förvaltning, verkställighet och överinseende. Med 1928 års sjukhuslag vidgades ifrågavarande uppgifter med avseende å sjukvårdsinrättningarna.

Då det tidigare varit motiverat att uppehålla särskilda landstingets förvaltningsorgan för epidemisjukvården och barnmorskeväsendet, saknas numera skäl därtill. Redan av praktiska skäl bör epidemisjukhusens förvaltning och barnmorskeväsendet lyda under samma centrala styrelse. Dels utgöras de olika ifrågavarande förvaltningsorganen delvis av samma ledamöter, vilka med nu rådande ordning måste använda två eller tre dagar för sammanträden, där med en centralisering samma arbete utfördes på en dag, och dels måste det för landstingstjänstemän, vilka tjänstgöra som sekreterare eller expediera fattade beslut, innefatta ett onödigt merarbete med nu rådande decentralisation.

Ifråga om barnmorskestyrelsens avskaffande gäller, utöver nu anförda skäl, att barnbördsavdelningar alltmera inrättas vid lasarett, varvid understundom distriktsbarnmorskor anlitas för tjänstgöring delvis å sådan avdelning, och torde detta väga tillräckligt tungt för den lagändring, som med avseende på denna detalj i en följande motion föreslås.

Vad åter epidemisjukvården angår, föreligga väsentligt starkare anledningar att låta epidemisjukhusens förvaltning lyda under förvaltningsutskott eller dess sjukvårdsavdelning.

Sjukvårds- och ekonomipersonal äro i regel likställda vid samtliga sjukvårdsinrättningar, och böra därför avtal eller överenskommelser angående löner och andra vederbörande tillkommande förmåner från landstingets sida handläggas av en och samma myndighet. Det är eljest icke uteslutet att en olika tillämpning kan ifrågakomma, vilket icke befrämjar enhetlighet och god ordning.

Sjuktransportväsendet, vilket kraftigt utvecklats under de senare åren, är en annan angelägenhet av icke obetydlig ekonomisk innebörd, där en decentralisation i förvaltningen kan motverka ett rationellt ordnande. Samverkan mellan epidemisjukhusen och lasaretten är härvidlag nödvändig. De förra ha ambulansautomobiler, med vilka sjuka transporteras till olika sjukhus, och vid en del större lasarett finnas jämväl dylika transportmedel. När det är fråga om inköp, utbyte eller underhåll av ambulansautomobiler, liksom

vid indelning i körområden inom ett landstingsområde eller utfärdande av kontrollbestämmelser, erfordras enligt vår mening en enhetlig ledning.

Mot en centralisering av landstingets sjukvårdsförvaltning kan invändas, att förste provinsialläkarens ställning till förvaltningsutskott eller sjukvårdsavdelning (*sjukhusberedning*) är mycket obestämd, under det han är självskriven ledamot av såväl epideminämnd som barnmorskestyrelse.

Redan nu torde allmänt förekomma, att nämnde läkare kallas att delta i förvaltningsutskottets beredning av frågor rörande sjukvårdsväsendet i dess helhet. Att han därvid utövar stort inflytande säger sig självt. Det synes då ligga nära till hands, att han i landsting, som beslutat åt förvaltningsutskott (sjukvårdsavdelning) överlåta förvaltningen av epidemisjukhusen och tillämpning av barnmorskelagen, bleve självskriven ledamot av förvaltningsutskott i frågor, som angå sjukvården. För vinnande av detta mål lärers fordras en tilläggsbestämmelse i 3 § av 1928 års sjukhuslag. Någon ändring av landstingslagen synes icke härav påkallas.

Arbetsformerna växla i olika landstings förvaltningsutskott, närmast beroende av i vilken utsträckning tjänstemannasystem tillämpas. Det torde därför icke vara lämpligt att påtvinga landstingen en centralisering i antydda avseenden. Men för de landsting, som anse sig ha fördel därav, bör en laglig rätt finnas att till förvaltningsutskotts verkställighet och förvaltning jämväl överföra epidemivården och barnmorskeväsendet.

Med stöd av det anförda hemställes,

att riksdagen måtte besluta, att till gällande epidemilag 22 § följande bestämmelser:

Landsting äger besluta, att förvaltningen av dess epidemisjukhus och de i denna lag för epideminämnd stadgade uppgifter må överlåtas på landstingets förvaltningsutskott, eller, om sjukvårdsavdelning finnes, på denna.

Har landsting beslutat, såsom i föregående stycke sägs, är förste provinsialläkaren i länet självskriven ledamot i förvaltningsutskott eller sjukvårdsavdelning vid behandling av frågor enligt denna lag.

Stockholm den 12 januari 1934.

G. W. Källman.